

Evropská databáze silniční nehodovosti (CARE)

Publikováno: 7. 3. 2007

Evropská databáze silniční nehodovosti CARE (Community database on Accidents on the Roads in Europe), vytvořená a provozovaná v rámci Evropské komise - Generálního direktoriátu pro energii a dopravu (DG - TREN) představuje velmi rozsáhlou databázi s disgregovanými daty (údaje o usmrčených a zraněných spolu s okolnostmi a typem nehody, členěnými po jednotlivých nehodách) pokrývající jednotlivé členské země EU, která má sloužit k hloubkovým analýzám příčin nehodovosti jak na národní, tak na mezinárodní úrovni, a pro vytváření národních i evropské politiky dopravní bezpečnosti.

Databáze CARE je tedy disgregovaná databáze nehodovosti, obsahující komplexní údaje o všech registrovaných nehodách v zastoupených státech na základě transformace jednotlivých národních databází nehodovosti podle stanovených transformačních pravidel pro jednotlivé položky. Tento způsob klade sice značné požadavky na objem, strukturu a technologii zpracovávaných dat, ale umožňuje také tvorbu téměř neomezeného množství typů výstupů podle libovolně zvolených výběrových pravidel. Veškeré výstupy jsou samozřejmě pouze v sumární podobě (agregací zdrojových dat), se zachováním ochrany dat pro jednotlivé nehody.

Výstavba databáze CARE postupovala od r. 1989 přes počáteční studii proveditelnosti, pilotní projekt provozu databáze, práce k sestavení množiny harmonizovaných proměnných CARE PLUS 1 a další rozšířené množiny CARE PLUS 2. Od r. 1999 byla databáze postupně uváděna do reálného provozu. V prosinci 2003 byly zahájeny aktivity vedoucí k začlenění 10 nově přistoupivších států k EU do databáze CARE. K nim se mají připojit také údaje pro Švýcarsko, Norsko, případně i Island.

Databáze by v současnosti měla obsahovat údaje z původních 15 členských zemí EU od r. 1991 (ve skutečnosti však pouze ze 14 zemí, protože Německo vzhledem k určitým problémům s ochranou osobních dat dosud nehodová data nedodává). Samostatně jsou navíc vedeny severní Irsko a zbytek Velké Británie (vzhledem k samostatným statistickým systémům). V rámci projektu SAFETY-NET nyní probíhá shromažďování souborů struktur národních databází, definic jednotlivých položek a tvorba transformačních pravidel. Jako první bylo provedeno testování transformace pro Estonsko, následovat budou další státy včetně ČR, takže asi od r. 2006 je možno očekávat plné zapojení ČR v databázi CARE.

Přístup k databázi však má ČR už nyní. Tento přístup je však zatím všeobecně omezený pouze pro úzký okruh uživatelů (asi 2 - 3 v každém státě). Důvodem je to, že tato databáze není určena bezprostředně široké veřejnosti, ale spíše odborníkům, schopným správně interpretovat příslušná data, aby nedocházelo k častému nedorozumění. Ke správnému využití při srovnávání je totiž třeba také vždy vzít v úvahu určité národní rozdíly a specifika (např. v charakteru národních systémů dopravy - různá skladba dopravy v jednotlivých zemích, klimatické podmínky apod.).

Konkrétní připojení k databázi je realizováno prostřednictvím speciální vyhrazené evropské sítě TESTA (Trans European Services for Telematics between Administrations), určené zejména pro komunikaci mezi úřady na evropské úrovni. V každé zemi existuje několik přípojných bodů této sítě, přes něž je možno se připojit prostřednictvím modemu (s přiděleným jménem a heslem) na WWW stránku databáze CARE. Toto spojení je však vyhrazené, proto neprochází přes internetové poskytovatele, ale mimo internet - pouze prostřednictvím sítě TESTA.

K dispozici ke stažení jsou kromě vlastní databáze také různé předem připravené dokumenty. S vlastní databází se komunikuje prostřednictvím dotazů a zvolených podmínek, následně jsou generovány požadované výstupy (podle zemí, roků, sledovaných položek).

Sledované proměnné zahrnují počet nehod, usmrcených, těžce a lehce zraněných osob v členění podle věku, pohlaví, typu účastníka (řidič, spolucestující, chodec), typu vozidla, místa, typu, času a okolností (osvětlení, počasí) nehody, stáří vozidla, praxe řidiče apod. jako proměnná ze skupiny CARE PLUS 2 je zařazen i typologický katalog nehod. Počet usmrcených osob je udáván podle definice příslušné země a srovnatelně také pro období 30 dní (s případným použitím korekčního faktoru). Problém zůstává dosud zejména v neúplné srovnatelnosti dat z různých členských zemí, lišících se v definici, struktuře, kvalitě, přesnosti a neúplné registraci nehodových dat. Proto jsou podnikány další iniciativy ke zvýšení harmonizace jednotlivých proměnných (např. co se týče počtu usmrcených a zraněných, kde je rozdílnost údajů ovlivněna i různým stupněm registrace těchto údajů apod.).

Jako hlavní uživatelé databáze se předpokládají různé úrovně státní správy (s přístupem on-line) - ministerstva dopravy, veřejných prací, vnitra, spravedlnosti, statistické úřady, místní úřady, policie; dále nemocnice, vysoké školy, výzkumné ústavy, průmyslové instituce, profesionální sdružení, mezivládní a nevládní mezinárodní organizace.

Databáze CARE má umožnit zejména:

- plnější využití existujících nehodových databází,
- identifikaci a stanovení rozsahu nejvýznamnějších problémů bezpečnosti silničního provozu,
- výběr prioritních aktivit společných pro všechny země,
- vyhodnocení efektivity provedených opatření,
- výměnu zkušeností mezi jednotlivými zeměmi,
- stanovení společné metodologie provádění analýz,
- stanovení společného cílového rozsahu a způsobu sběru dat o silniční nehodovosti, zaváděného postupně jednotlivými zeměmi.

Kromě základní databáze CARE obsahující zdrojová data z jednotlivých zemí spolu s příslušnými stanovenými transformačními pravidly mají být postupně připojeny pomocné databáze s údaji o obyvatelstvu, vozovém parku, řidičích, silniční síti, jízdních výkonech, bezpečnostních opatřeních apod.